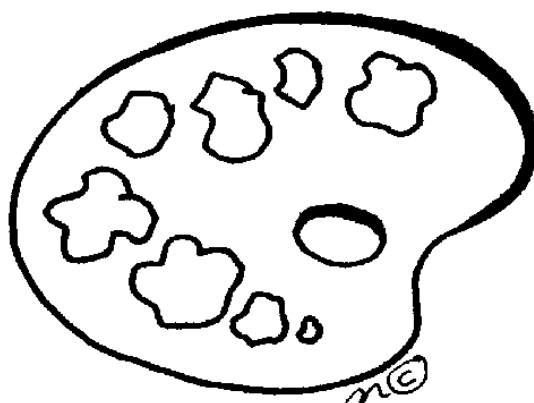

MATURA 2006

---

*Komentarz do zadań
z historii sztuki*

LIPIEC 2006

Opracowano w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej
z wykorzystaniem materiałów otrzymanych z okręgowych komisji egzaminacyjnych

WSTĘP

Egzamin maturalny z historii sztuki odbył się w całym kraju 19 maja 2006 r. i miał formę pisemną. Maturzyści mogli wybrać historię sztuki jako przedmiot obowiązkowy lub dodatkowy.

Historia sztuki jako przedmiot **obowiązkowy** mogła być zdawana na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.

Egzamin na **poziomie podstawowym** trwał 120 minut i polegał na rozwiązaniu zadań z arkusza I, po tym czasie była przerwa, po zakończeniu której do egzaminu przystąpili ci zdający, którzy zadeklarowali zdawanie historii sztuki na **poziomie rozszerzonym**. W ciągu kolejnych 150 minut rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu II. Warunkiem zdania egzaminu było uzyskanie co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym; nie określono progu zaliczenia dla poziomu rozszerzonego.

Zdający, którzy wybrali historię sztuki jako **przedmiot dodatkowy**, zdawali egzamin na **poziomie rozszerzonym**. Egzamin trwał 270 minut i składał się z dwóch części, z których pierwsza trwała 120 minut, druga 150 minut. W pierwszej części zdający rozwiązywał arkusz I, w drugiej arkusz II. Były to te same arkusze, które rozwiązywali uczniowie zdający historię sztuki jako przedmiot obowiązkowy. Dla przedmiotu zdawanego jako dodatkowy nie określono progu zaliczenia.

Decyzję o poziomie zdawanego egzaminu zdający podejmowali na początku nauki w klasie maturalnej i weryfikowali 2 miesiące przed egzaminem.

OPIS ARKUSZY EGZAMINACYJNYCH

Arkusze egzaminacyjne opracowano dla dwóch poziomów wymagań:

- podstawowego – arkusz I
- rozszerzonego – arkusz II

Za prawidłowe rozwiązanie zadań arkusza I zdający mógł otrzymać 100 punktów.

Zadania zawarte w arkuszach egzaminacyjnych sprawdzały wiadomości i umiejętności odpowiadające standardom wymagań:

- wykazania się znajomością faktów i rozumieniem epok, stylów, kierunków i dzieł sztuki w zakresie sztuk plastycznych oraz ich chronologii,
- wykorzystywania i stosowania wiedzy do opisu i analizy zjawisk artystycznych,
- samodzielnego przedstawiania i oceniania wybranych zagadnień z historii sztuki, formułowania przejrzystej i logicznej wypowiedzi pisemnej.

Arkusze egzaminacyjne z egzaminu z historii sztuki w maju 2006 r. opublikowane są na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (www.cke.edu.pl).

Arkusz I – poziom podstawowy

Arkusz egzaminacyjny z historii sztuki dla poziomu podstawowego składał się z 29 zadań: otwartych (krótkiej odpowiedzi) i zamkniętych. Wśród zadań zamkniętych przeważały zadania wielokrotnego wyboru oraz na dobieranie.

Do zadań wykorzystano także wiele materiałów źródłowych, takich jak: fotografie dzieł architektury, rysunki detali architektonicznych, plany obiektów, ryciny fasad i wnętrz budowli, reprodukcje dzieł wybitnych malarzy XX wieku, reprodukcje portretów i rzeźb.

Materiały te stanowiły podstawę do wyjaśniania, analizowania i oceniania zjawisk plastycznych i analizy formalnej dzieł sztuki.

Tematyka zadań obejmowała wszystkie treści podstawy programowej przedmiotu historia sztuki dla poziomu podstawowego.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zawartych w Arkuszu I zdający mógł otrzymać 100 punktów.

Historia sztuki opis zadań arkusza I

Zadanie 1. (4 pkt)

W zadaniu znajdowały się zdjęcia budowli: A. Wielka Zbrojownia w Gdańsku, B. Pałac Kultury i Nauki, C. Zamek w Kórniku, D. Erechtejon.

Rozpoznaj i wpisz poniżej:

- a) nazwę dzieła architektonicznego
- b) miejscowość, w której się znajduje
- c) styl lub epokę, w której powstało

Sprawdzana umiejętność

Identyfikowanie budowli: podanie miejscowości, w których się znajdują, określenie stylów lub epok w których powstały. Standard I 1) b)

Łatwość zadania

0,32 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

A	a) Wielka Zbrojownia/ Arsenał / Wielki Arsenał	b) Gdańsk	c) manieryzm /renesans północny
B	a) Pałac Kultury i Nauki/Pałac Kultury	b) Warszawa	c) socrealizm/realizm socjalistyczny/architektura 2 poł. XX wieku
C	a) Zamek w Kórniku/ Pałac Działyńskich / /pałac/zamek	b) Kórnik	c) neogotyck / historyzm/romantyzm
D	a) Erechtejon	b) Ateny	c) starożytna Grecja / Grecja klasyczna/ styl joński

Wielu zdających poprawnie rozpoznawało Pałac Kultury i Nauki B. i Erechtejon D., najrzadziej rozpoznawano Wielką Zbrojownię w Gdańsku A. i Zamek w Kórniku C.

Najczęściej powtarzające się błędy

Błędy pojawiały się w odpowiedziach A. i C.

W A. najczęściej mylono nazwę obiektu, w C. nie rozpoznawano stylu neogotyckiego.

Komentarz

Zadanie wykorzystało typowe dla swoich okresów dzieła należące do kanonu historii architektury. Błędy powtarzające się w podpunkcie A) wynikały z faktu, że na ilustracji ukazano obiekt od strony elewacji tylnej, co sugerowało zdającym, iż oglądają zespół kamienic.

Zadanie 2. (3 pkt)

Każdej budowli (a-e) przyporządkuj nazwisko właściwego architekta (A-F).

Budynki:

- a) Altes Museum, Berlin
- b) Cristal Palace, Londyn
- c) Pałac Staszica, Warszawa
- d) Willa pod Jedłami, Zakopane
- e) Gmach Opery, Paryż

Architekci:

- A. Charles Garnier
- B. Stanisław Witkiewicz
- C. Karl Friedrich Schinkel
- D. Antonio Corazzi
- E. Joseph Paxton
- F. Christian P. Aigner

Sprawdzana umiejętność

Rozpoznawanie twórczości wybitnych architektów XIX i XX wieku i przyporządkowywanie dzieł ich autorom. Standard I 1) b)

Łatwość zadania

0,52 – umiarkowanie trudne

Poprawne odpowiedzi zdających

a)	C.
b)	E.
c)	D.
d)	B.
e)	A.

Najczęściej poprawne odpowiedzi to c), d), e).

Najczęściej powtarzające się błędy

Najczęstsze błędy to mylenie odpowiedzi w punktach a) i b).

Komentarz

Zadanie zazwyczaj rozwiązywano prawidłowo. Pojawiające się błędy wynikały z niezajomości budowli lub ich twórców.

Zadanie 3. (2 pkt)

Do zadania dołączone były zdjęcia, na których znajdowały się przykłady waz w różnych stylach greckiego malarstwa wazowego.

Podaj nazwy stylów i uszereguj chronologicznie przedstawione poniżej przykłady greckiego malarstwa wazowego, wpisz do tabeli litery w odpowiedniej kolejności.

Sprawdzana umiejętność

Rozpoznawanie różnych stylów greckiego malarstwa wazowego i podawanie kolejności ich występowania. Standard I 1) a)

Łatwość zadania

0,57 – umiarkowanie trudne

Poprawne odpowiedzi zdających

- A – styl czarnofigurowy
- B – styl geometryczny
- C – styl czerwonofigurowy

Najczęściej powtarzające się błędy

W części pierwszej zdarzały się pomyłki dotyczące obiektu oznaczonego literą A.
W części drugiej najczęściej powtarzające się błędy to niewłaściwa kolejność uszeregowania obiektów w czasie.

Komentarz

Zadanie sprawdzało podstawową wiedzę z historii malarstwa starożytnego. Większość zdających nie miała trudności w rozpoznawaniu stylów podanych przykładów dzieł sztuki.

Zadanie 4. (2 pkt)**Uzupełnij zdanie:**

Malowidło „Pocałunek Judasza” w Kaplicy Scrovegnich (kaplica Arena) w .....
(nazwa miasta)
namalował ..... w technice .....

Sprawdzana umiejętność

Wskazywanie autora i znajomość twórczości Giotto oraz podanie informacji o jego dziele.
Standard I 1) b)

Łatwość zadania

0,21 – trudne

Poprawne odpowiedzi zdających

Malowidło „Pocałunek Judasza” w Kaplicy Scrovegnich (kaplica Arena) w *Padwie*
namalował *Giotto* w technice *fresku*.

Najczęściej powtarzające się błędy

Najczęściej popełnianym błędem było wpisywanie nieprawidłowej nazwy miasta, w którym znajduje się obiekt.

Komentarz

Nieliczni zdający mieli problemy z rozpoznaniem artysty i techniki w jakiej zostało wykonane dzieło.

Zadanie 5. (2 pkt)

Przy wymienionych niżej założeniach ogrodowych wpisz nazwy odpowiadających im typów ogrodów: francuski (F) i angielski (A).

Nazwy założeń ogrodowych	Typ założenia
Wersal	
Łazienki Królewskie	
Arkadia Nieborowska	
Vaux le Vicomte	
Wilanów	

Sprawdzana umiejętność

Znajomość cech założeń ogrodowych francuskich i angielskich oraz przyporządkowania wskazanym obiektom typu założenia ogrodowego. Standard I 1) b)

Łatwość zadania

0,64 – umiarkowanie trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

Wersal – F
Łazienki Królewskie – A
Arkadia Nieborowska – A
Vaux le Vicomte – F
Wilanów – F / F i A

Najczęściej poprawne odpowiedzi to: Wersal, Arkadia Nieborowska, Vaux le Vicomte.

Najczęściej powtarzające się błędy

Najczęściej błędnie rozpoznawane były Łazienki Królewskie, Wilanów.

Komentarz

W zadaniu wykorzystano znane i charakterystyczne przykłady ogrodów. Błędne rozpoznawanie typu ogrodu w Wilanowie wynikało z faktu, iż łączy on część francuską i angielską.

Zadanie 6. (3 pkt)

Na rysunkach przedstawione były: biforium, portal, lizena, rozeta, maswerk, fiala, głowica kostkowa, baza, filar zoomorficzny.

Przyporządkuj podane nazwy elementów architektonicznych odpowiednim rysunkom (A–H) i wpisz je do tabeli.

Sprawdzana umiejętność

Rozróżnianie cech architektury i dekoracji romańskiej i gotyckiej, oraz ich rozróżnianie. Standard I 1) a), 2 b)

Łatwość zadania

0,79 – łatwe

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

	ROMAŃSKI	GOTYCKI
A.		rozeta
B.		maswerk
C.	baza	
D.	biforium	
E.		fiala
F.	filar	
G.	głowica kostkowa	
H.		portal

Poprawne odpowiedzi udzielano w większości w punktach: A, B, D, E, G, H.

Najczęściej powtarzające się błędy

Najczęściej błędy pojawiały się w podpunktach C, F.

Komentarz

Częstym problemem dla zdających było przypisanie rozpoznanych obiektów do stylu romańskiego lub gotyckiego.

Zadanie 7. (3 pkt)**Rozpoznaj przedstawione dzieło i określ:**

- autora: .....
- tytuł dzieła: .....
- czas powstania (z dokładnością do 10 lat): .....
- z jakim nurtem w sztuce wiążesz twórczość tego artysty: .....
- technikę wykonania: .....
- tytuł cyklu, do którego dzieło należy: .....

Sprawdzana umiejętność

Znajomość twórczość Goyi, podanie informacji o jego dziele i powiązanie go z epoką w sztuce. Standard I 1) b), 2) a)

Łatwość zadania

0,44 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

- Fancisco Goya.
- Gdy rozum śpi, budzą się upiory /Sen rozumu budzi potwory/ El sueño de la razon produce monstruos*
- 1796 – 1798 / ok. 1800
- romantyzm / proromantyzm / wczesny romantyzm
- akwaforta / akwaforta z akwatintą /akwatinta
- Kaprysy / Caprichos, Los Caprichos*

Najczęściej poprawnie podawano informacje w podpunktach: a), b), d).

Najczęściej powtarzające się błędy

Najwięcej błędów popełniano w podpunktach c) i e).

Komentarz

Wybrane dzieło zaliczane jest do ogólnie znanych i charakterystycznych przykładów swojej epoki. Pojawiające się błędy dotyczące czasu powstania wynikały z konieczności podania tego czasu z dużą dokładnością. Błędy dotyczące techniki wykonania wynikały z nieznamomości technik graficznych lub ogólnikowości określenia, np. „grafika”.

Zadanie 8. (4 pkt)

W zadaniu należało rozpoznać po atrybutach ważne postacie biblijne (ikonografia chrześcijańska).

Zidentyfikuj przedstawione postacie i wpisz pod ilustracjami ich imiona.

Sprawdzana umiejętność

Rozpoznawanie ważnych postaci biblijnych po atrybutach (ikonografia chrześcijańska).
Standard I 3)

Łatwość zadania

0,40 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

- A. Św. Sebastian
- B. Św. Hieronim
- C. Salome / Salome z głową św. Jana Chrzciciela / Św. Jan Chrzciciel
- D. Św. Franciszek z Asyżu
- E. Ewa

Najczęściej poprawnie rozpoznawano dzieła oznaczone literami A, D, E.

Najczęściej powtarzające się błędy

Błędne odpowiedzi dotyczyły dzieła oznaczonego literą B., podawano, np. Mikołaj Kopernik.

Komentarz

W zadaniu dobrano dzieła zaliczane do kanonu sztuki, o czytelnych atrybutach pozwalających na zidentyfikowanie przedstawionych postaci, a mimo to zadanie przez wielu zdających nie zostało poprawnie rozwiązane.

Zadanie 9. (2 pkt)

Wybierz właściwe wyjaśnienie terminu, zakreślając odpowiednią literę:

Assemblage (asamblaż) to:

- a) technika zdobnicza naśladowująca usłojenie drewna, wykonywana na różnych podłożach.
- b) technika polegająca na zestawieniu na płaszczyźnie wycinków różnych materiałów w zamierzoną całość kompozycyjną.
- c) termin użyty po raz pierwszy przez J. Dubuffeta w 1950 roku na określenie dzieł powstałych ze złożenia fragmentów trójwymiarowych przedmiotów.

Emballage (ambalaż) to:

- a) typ działania plastycznego, rozpowszechniony w latach 60. XX w., polegający na tworzeniu obiektów sztuki o wyglądzie przedmiotów opakowanych.

- b) przedmioty fabryczne, podniesione do rangi sztuki przez artystę, który pozbawia je pierwotnej funkcji, przez umieszczenie w artystycznym kontekście.
- c) operowanie w malarstwie tylko jedną barwą w kilku odcieniach w celu uzyskania jednakowego tonu całego malowidła.

Dripping to:

- a) technika warsztatowa łącząca elementy techniki graficznej i fotograficznej, gdzie rysunek wykonuje się igłą na zaczernionej płycie fotograficznej, a odbitki metodą kontaktową.
- b) termin określający technikę i sposób malowania, polegający na spontanicznym chlapaniu, rozlewaniu, kapaniu farbą na płótno.
- c) forma artystycznej wypowiedzi operująca ciągiem zdarzeń o częściowo zaplanowanej strukturze, otwarta na przypadek i improwizację, dążąca do wciągnięcia w akcję widza i uczynienia z niego współtwórcy wydarzenia.

Sprawdzana umiejętność Znajomość terminów określających formy artystycznej wypowiedzi w sztuce współczesnej i przyporządkowanie ich do nazw odpowiedniej definicji. Standard I 2) b)
Łatwość zadania 0,50 – trudne
Typowe poprawne odpowiedzi zdających assamblage – c emballage – a dripping – b Najczęściej udzielane poprawne odpowiedzi dotyczyły ambalazu i drippingu.
Najczęściej powtarzające się błędy Najczęściej błędnie rozpoznawano technikę assamblażu.
Komentarz Zaproponowana w zadaniu definicja asamblażu sprawiała najwięcej trudności zdającym, co mogło być związane z jej formułą.

Zadanie 10. (2 pkt)

Uzupełnij tabelę, wpisując obok dzieł nazwę muzeum i miasto, w którym się ono znajduje.

Muzea: *Muzeum Narodowe, Prado, Stara Pinakoteka, Galeria Drezdeńska, Luwr, Galeria w Sukiennicach, Uffizi*

Miasta: *Drezno, Paryż, Gdańsk, Florencja, Kraków, Madryt, Wiedeń*

Dzieło	Muzeum	Miasto
J.L. David, <i>Koronacja Napoleona</i>		
F. Goya, <i>Rozstrzelanie Powstańców Madryckich</i>		
H. Memling, <i>Ołtarz Sądu Ostatecznego</i>		
S. Botticelli, <i>Narodziny Wenus</i>		
H. Siemiradzki, <i>Pochodnie Nerona</i>		
Rafaël Santi, <i>Madonna Sykstyńska</i>		

Sprawdzana umiejętność

Przyporządkowanie wybitnych dzieł malarskich do odpowiednich galerii, nazwy miast w których się znajdują. Standard I 1) b)

Łatwość zadania

0,37 – trudne

Poprawne odpowiedzi zdających

DZIEŁO	MUZEUM	MIASTO
J.L. David, <i>Koronacja Napoleona</i>	Luwr	Paryż
F. Goya, <i>Rozstrzelanie Powstańców Madryckich</i>	Prado	Madryt
H. Memling, <i>Ołtarz Sądu Ostatecznego</i>	Muzeum Narodowe	Gdańsk
S. Botticelli, <i>Narodziny Wenus</i>	Uffizi	Florencja
H. Siemiradzki, <i>Pochodnie Nerona</i>	Galeria w Sukiennicach	Kraków
Rafaël Santi, <i>Madonna Sykstyńska</i>	Galeria Drezdeńska	Drezno

Poprawne odpowiedzi najczęściej dotyczyły obrazów Davida, Goyi, Siemiradzkiego i Memlinga.

Najczęściej powtarzające się błędy

Najczęściej popełniano błąd w przypadku obrazu Rafaela Santi.

Komentarz

Błędy w tym zadaniu wynikały z nieznamości nazw galerii i muzeów oraz miejsc, gdzie się one znajdują, np.: „Stara Pinakoteka w Gdańsku”.

Zadanie 11. (3 pkt)

Do zadania dołączone były wybitne przykłady rzeźby z różnych epok. Należało rozpoznać i określić ich styl.

Podaj nazwy przedstawionych rzeźb oraz rozpoznaj styl (lub epokę), który każda z nich reprezentuje

Sprawdzana umiejętność

Rozpoznawanie przykładów wybitnych rzeźb różnych epok, rozpoznawanie i określanie ich stylu. Standard I 1) b)

Łatwość zadania

0,46 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

	Nazwa rzeźby	Styl
A.	<i>Mojżesz</i>	<i>renesans</i>
B.	<i>Grupa Laokoona</i>	<i>grecka sztuka hellenistyczna / starożytna Grecja</i>
C.	<i>Merkury / Hermes</i>	<i>manieryzm</i>
D.	<i>Głowa Nefretete / Nefretete</i>	<i>starożytny Egipt/ Nowe Państwo / okres amarneński</i>
E.	<i>Pomnik ks. Józefa Poniatowskiego</i>	<i>klasycyzm / neoklasycyzm</i>

Najczęstsze prawidłowe odpowiedzi dotyczyły rzeźb oznaczonych literami A, B, D.

Najczęściej powtarzające się błędy

Błędnie rozpoznawano rzeźby oznaczone literami C, E.

Komentarz

Mimo doboru do rozpoznania znanych i charakterystycznych dzieł zadanie bardzo często sprawiało trudność zdającym, w wyniku czego popełniali oni rażące błędy, np.: w punkcie E zamiast „Pomnik księcia Józefa Poniatowskiego” pojawiał się: „Pomnik Marka Aureliusza”.

Zadanie 12. (1 pkt)**Uzupełnij poniższe zdania:**

W roku 1874 w paryskim atelier fotografa Nadara, wystawili swe obrazy młodzi malarze, których od tego momentu zaczęto nazywać .....

Dzieło, od którego została utworzona nazwa tego kierunku, nosi tytuł .....

....., a jego autorem jest .....

Sprawdzana umiejętność

Identyfikowanie podstawowych faktów dotyczących początków impresjonizmu.
Standard I 1) b)

Łatwość zadania

0,57 – umiarkowanie trudne

Poprawne odpowiedzi zdających

W roku 1874, w paryskim atelier fotografa Nadara, wystawili swe obrazy młodzi malarze, których od tego momentu zaczęto nazywać impresjonistami.

Dzieło, od którego została utworzona nazwa tego kierunku nosi tytuł „Impresja- wschód słońca”, a jego autorem jest Claude Monet.

Najczęściej poprawnie określano kierunek – impresjonizm, oraz rozpoznawano autora obrazu – C. Moneta.

Najczęściej powtarzające się błędy

Najczęściej zniekształcano tytuł obrazu.

Komentarz

Zadanie to zazwyczaj było rozwiązywane prawidłowo i nie stwarzało poważniejszych problemów zdającym.

Zadanie 13. (2 pkt)**Rozpoznaj kościół, którego plan i widok fasady przedstawiono na rycinach.****Uzupełnij zdanie:**

Jest to kościół pod wezwaniem ....., znajduje się w .....
(nazwa miasta)

Został wzniesiony dla zakonu ..... w ..... wieku.

Sprawdzana umiejętność

Rozpoznawanie, na podstawie planu i widoku fasady, budowli rozpoczynającej styl barokowy, podanie kiedy i dla kogo została wzniesiona. Standard I 1) b)

Łatwość zadania

0,42 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

Jest to kościół pod wezwaniem IL GESÚ (Jezusa), znajduje się w Rzymie. został wzniesiony dla zakonu jezuitów w XVI wieku.

Najczęściej prawidłowo określano wezwanie kościoła i dla kogo został on wzniesiony.

Najczęściej powtarzające się błędy

Dużą trudność sprawiało określenie czasu powstania i podanie nazwy miasta, gdzie znajduje się kościół.

Komentarz

Częste błędy w tym zadaniu spowodowane były brakiem znajomości kościoła Jezuitów w Rzymie i myleniem go z kościołem Św. Św. Piotra i Pawła w Krakowie.

Zadanie 14. (3 pkt)

W tabeli podano tytuły dzieł i nazwiska ich autorów. Obok tytułu obrazu wpisz nazwę techniki malarskiej, w której został wykonany:

Dzieło	Technika – podłoże
A. Masaccio, <i>Wygnanie z Raju z Kaplicy Brancaccich</i>	
B. Piero della Francesca, <i>Chrzest Chrystusa</i>	
C. Leonardo, <i>Dama z gronostajem</i>	
D. Delacroix, <i>Kobiety algierskie</i>	
E. Polski portret trumienny	

Sprawdzana umiejętność

Określenie technik, w jakich wykonane zostały wybitne dzieła malarskie z różnych epok. Standard I 2) a)

Łatwość zadania

0,47 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

Dzieło	Technika
A.	fresk
B.	tempera na desce
C.	olej na desce/olej z tempera na desce
D.	olej na płótnie / akwarela
E.	olej na blasze

Poprawne odpowiedzi udzielano głównie w punktach A, B, D.

Najczęściej powtarzające się błędy

Błędne odpowiedzi powtarzały się w punktach C i E.

Komentarz

Liczne błędne odpowiedzi w punkcie C wynikały ze złożonej techniki jaka posłużył się Leonardo da Vinci w swoim obrazie.

Zadanie 15a. (2 pkt)

Porównaj przedstawione poniżej obrazy:

	OBRAZ A Cabanel, <i>Narodziny Wenus</i> (1863r.)	OBRAZ B Chełmoński, <i>Babie lato</i> (1875r.)
a) określ i scharakteryzuj typ przedstawienia każdego z dzieł		

Sprawdzana umiejętność

Analizowanie i porównywanie dzieła malarskiego pod względem tematu.

Standard I 1) a), 2) b) 3)

Łatwość zadania

0,65 – umiarkowanie trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

	OBRAZ A Cabanel, <i>Narodziny Wenus</i>	OBRAZ B Chełmoński, <i>Babie lato</i>
a)	temat mitologiczny / akt kobiecy	realistyczna scena rodzajowa / scena realistyczna / scena rodzajowa

Najczęściej pojawiające się prawidłowe zestawienia to: akt, scena mitologiczna – scena realistyczna, rodzajowa.

Najczęściej powtarzające się błędy

Często powtarzaniem błędem było użycie samego imienia „Wenus”.

Komentarz

Ta część zadania była rozwiązywana najczęściej prawidłowo.

Zadanie 15b. (6 pkt)

Porównaj przedstawione obrazy.

	OBRAZ A Cabanel, <i>Narodziny Wenus</i> (1863r.)	OBRAZ B Chełmoński, <i>Babie lato</i> (1875r.)
b) porównaj formę, omawiając środki malarskie: - kolorystykę		

- światłocień - sposób wykończenia		

Sprawdzana umiejętność

Analizowanie i porównanie dzieła malarskiego pod względem formy i środków malarskich. Stosowanie elementów analizy formalnej i porównawczej dzieł, umiejętność werbalizowania swoich obserwacji. Standard II 2), III

Łatwość zadania

0,58 – umiarkowanie trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

	OBRAZ A Cabanel, <i>Narodziny Wenus</i>	OBRAZ B Chelmoński <i>Babie lato</i>
b)	Kolorystyka, np.: - delikatna, - szeroka gama barwna, - barwy „pastelowe”, - przeważają barwy chłodne („perłowe” ciało Wenus), - kontrasty temperaturowe (ciepłe ciała – zimne tło), - zróżnicowanie walorowe, Światłocień, np.: - miękki modelunek światłocieniowy - rysunkowe opracowanie formy/podstawą jest rysunek, Sposób wykończenia, np.: - gładkość faktury, niewidoczne ślady pędzla, (akademickie „<i>fini</i>”)	Kolorystyka, np.: - wąska gama barwna (dominują barwy ciepłe i złamana biel) - barwy złamane, - kontrasty walorowe, Światłocień, np. - kontrasty światłocieniowe / wyraźny modelunek światłocieniowy - większa rola plamy barwnej, Sposób wykończenia, np.: - faktura bardziej wyrazista - widoczne ślady pędzla

Najczęściej poprawnie przeprowadzano analizę kolorystyczną obrazu B, światłocieniową obrazów A i B, zaś analizę wykończenia obrazu A.

Najczęściej powtarzające się błędy

Najczęściej nieprawidłowo lub zbyt ogólnikowo dokonywano analizy kolorystyki obrazu A, oraz wykończenia obrazu B.

Komentarz

Przyczyną błędów popełnianych w analizie obrazów była ich wcześniejsza nieznajomość. Dodatkowym utrudnieniem była wielkość reprodukcji i jakość druku.

Zadanie 15c. (2 pkt)

Porównaj przedstawione poniżej obrazy.

	OBRAZ A Cabanel, <i>Narodziny Wenus</i> (1863r.)	OBRAZ B Chełmoński, <i>Babie lato</i> (1875r.)
c) sformułuj wniosek dotyczący stylu i sposobu ujęcia tematu; podaj nazwy kierunków malarskich, reprezentowanych przez oba dzieła		

Sprawdzana umiejętność

Prawidłowe wyciąganie wniosków z porównania i ich werbalizowanie. Znajomość nurtów malarstwa XIX wieku. Standard III 1)2)

Łatwość zadania

0,45 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

c)	Zestawienie idealizowanego akademizmu z realizmem. Przy analogicznej kompozycji i podobnie ujętej leżącej postaci kobiecej, oba obrazy reprezentują odmienne tendencje stylistyczne w malarstwie: AKADEMIZM – odrealnia, idealizuje; leżąca kobieta to bogini Wenus. REALIZM – podejmuje temat w sposób typowy dla tego kierunku; leżąca kobieta to chłopka na polu.

Najczęściej prawidłowo wykazywano związek obrazu B z nurtem realizmu.

Najczęściej powtarzające się błędy

Najczęściej mylono kierunek, jaki reprezentuje obraz A.

Komentarz

Częstym zjawiskiem w tym zadaniu było mechaniczne przenoszenie przez zdających poleceń, w zadaniu 30. z arkusza II., stąd rozszerzali zakres analizy i wniosków udzielając odpowiedzi, których od nich nie oczekiwano, np.: dotyczących analizy kompozycji czy środków ekspresji.

Zadanie 16. (3 pkt)

Rozpoznaj budowlę i podaj:

- a) nazwę budynku .....
- b) miasto, w którym się znajduje .....
- c) nazwisko architekta .....
- d) styl, który reprezentuje .....
- e) który z zabytków sztuki antycznej był wzorem dla tej budowli .....

Sprawdzana umiejętność

Rozpoznawanie obiektu i umiejętność jego charakterystyki wg podanych zagadnień.
Standard I 1) b) II 1)

Łatwość zadania

0,28 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

- a) zbór (kościół) ewangelicko – augsburski/ kościół ewangelicki, kościół św. Trójcy
- b) Warszawa
- c) Szymon Bogumił Zug
- d) Klasycyzm
- e) wzorzec – Panteon rzymski / Panteon

Najczęściej powtarzające się poprawne odpowiedzi dotyczyły nazwy budynku, oraz antycznego pierwowzoru.

Najczęściej powtarzające się błędy

Najczęściej błędnie podawano nazwę miasta w którym znajduje się kościół oraz pomijano nazwisko architekta.

Komentarz

Skala trudności, jaką stwarzało to zadanie zdającym, wynikała z nieznamomości dzieł polskiej architektury.

Zadanie 17. (2 pkt)

Wymienionym malarzom przyporządkuj tematykę, w której się specjalizowali.

Malarze:

- A. Heda
- B. Ruisdael
- C. Canaletto
- D. Holbein
- E. Watteau
- F. Peter de Hooch

Tematy:

- a) scena rodzajowa
- b) pejzaż
- c) portret
- d) fêtes galantes
- e) weduta
- f) nokturn
- g) martwa natura

Sprawdzana umiejętność

Rozróżniania twórczości wybitnych europejskich malarzy nowożytnych i wskazywanie typowej dla nich tematyki. Standard I 1) b

Łatwość zadania

0,31 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

- A – g
- B – b
- C – e / b
- D – c
- E – d
- F – a

Najczęściej poprawnie łączono artystów oznaczonych literą A, C, D, E.

Najczęściej powtarzające się błędy

Błędy pojawiały się w przypadku artystów oznaczonych literami B, F.

Komentarz

Wysoki stopień trudności tego zadania spowodowany był niepełnym opanowaniem zakresu materiału dotyczącego znajomości twórczości malarskiej wybitnych artystów.

Zadanie 18. (2 pkt)

W zadaniu przedstawiono portrety żon wybitnych malarzy.

Pod przedstawionymi portretami kobiet wpisz nazwiska ich mężów.

Sprawdzana umiejętność

Rozpoznawanie tematów i autorów wybitnych dzieł malarstwa. Standard I 1) b)

Łatwość zadania

0,54 – umiarkowanie trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

- A. J. Matejko
- B. Rembrandt
- C. J. Mehofffer
- D. S. Wyspiański
- E. P. P. Rubens

Najczęściej rozpoznawano twórców obrazów oznaczonych literą B, C, D, E.

Najczęściej powtarzające się błędy

Duży problem stanowiło rozpoznanie autora obrazu A.

Komentarz

Duża liczba błędnych odpowiedzi w podpunkcie A wiązać się mogła z użyciem przez artystę historycznego kostiumu w który ubrana była jego żona, stąd trafiały się tak kuriozalne

odpowiedzi, jak: „Bolesław Chrobry” czy „Zygmunt I Stary”.

Zadanie 19. (3 pkt)

Rozpoznaj dzieło, którego fragmenty prezentowano powyżej i określ:

- a) nazwę obiektu i miejsce, gdzie się znajduje .....
- b) wiek, w którym powstało .....
- c) tematykę .....
- d) materiał i technikę, w której zostało wykonane .....

Sprawdzana umiejętność

Rozpoznawanie po fragmentach dzieła polskiej sztuki romańskiej, określanie jego tematyki, techniki i czasu powstania. Standard I 1) b), 2) a), 3)

Łatwość zadania

0,40 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

- a) Drzwi Gnieźnieńskie; Gniezno / Katedra Gnieźnieńska
- b) XII w.
- c) Żywot św. Wojciecha
- d) odlew w brązie / toreutyka

Najczęściej podawano poprawnie nazwę obiektu, jego tematykę i materiał, z którego jest wykonany.

Najczęściej powtarzające się błędy

Błędnie określano wiek powstania, oraz technikę – odlew.

Komentarz

Częste pomijanie miejsca w którym znajduje się obiekt. Wynikało to zapewne z faktu, iż w jego nazwie pojawia się nazwa miasta.

Zadanie 20. (2 pkt)

Spośród podanych określeń podkreśl pięć, które odnoszą się do mozaiki bizantyńskiej:

- a) realizm
- b) kompozycja izokefaliczna
- c) dekoracyjność
- d) iluzjonistyczny modelunek światłocieniowy
- e) wydłużenie proporcji postaci
- f) brak realnego modelunku ciała pod szatami
- g) rytmizacja i schematyzacja kompozycji
- h) przestrzenność kompozycji

Sprawdzana umiejętność

Rozpoznawanie cech plastyki bizantyjskiej w podanych określeniach. Standard I 1) a)

Łatwość zadania

0,70 – łatwe

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

- b) kompozycja izokefaliczna
- c) dekoracyjność
- e) wydłużenie proporcji postaci
- f) brak realnego modelunku ciała pod szatami
- g) rytmizacja i schematyzacja kompozycji

Najczęściej poprawnie określano podpunkty oznaczone literami b), c), e), f), g).

Najczęściej powtarzające się błędy

Często błędnie podkreślano podpunkt d).

Komentarz

Zadanie w większości przypadków nie sprawiało trudności zdającym.

Zadanie 21. (3 pkt)

Do zadania dołączone były reprodukcje dzieł wybitnych malarzy XX wieku, które należało zidentyfikować.

Pod przedstawionymi przykładami dzieł wpisz

- a. nazwiska ich twórców
- b. nazwy kierunków malarskich lub grup artystycznych, które reprezentują.

Sprawdzana umiejętność

Rozpoznawanie na podstawie zamieszczonych reprodukcji najwybitniejszych artystów i głównych kierunków malarstwa XX wieku. Standard I 1) b)

Łatwość zadania

0,47 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

- A. a) Mondrian
  - b) neoplastycyzm (abstrakcja geometryczna), De Stijl
- B. a) Matisse
  - b) fowizm
- C. a) Picasso
  - b) kubizm (kubizm analityczny)
- D. a) Severini
  - b) futuryzm
- E. a) Dali
  - b) surrealizm

Najczęściej poprawnie kojarzone były reprodukcje oznaczone literami: A, B, E.

Najczęściej powtarzające się błędy

Błędy powtarzały się w przypadku reprodukcji oznaczonych literami C, D.

Komentarz

Błędy związane z rozpoznaniem autora obrazu C wynikały z podobieństwa cech malarstwa P. Picassa i G. Braque'a, w fazie kubizmu analitycznego. Rzadkie rozpoznanie autora obrazu D (Severini) wynikało ze słabej jego znajomości wśród zdających.

Zadanie 22. (3 pkt)

Rozpoznaj przedstawione przykłady architektury XX w. i wpisz pod każdym:

- a) nazwę budynku
b) nazwisko architekta (dobierając z poniżej podanych).

Architekci: *Maciej Nowicki, Gerrit Rietveld, Mies van der Rohe, Frank Lloyd Wright, Walter Gropius, Jørn Utzon, Le Corbusier*

Sprawdzana umiejętność

Rozpoznawanie obiektów i ich twórców na podstawie zamieszczonych w zadaniu zdjęć. Standard I 1) b)

Łatwość zadania

0,41 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

	Budynek	Architekt
	nazwa	
A	<i>Dom nad Wodospadem / Willa Kaufmanna</i>	Frank Lloyd Wright
B	<i>budynek Bauhausu / Bauhaus / Szkoła Bauhaus</i>	Walter Gropius
C	<i>Opera w Sydney</i>	Jørn Utzon
D	<i>kaplica w Ronchamp / Notre Dame du Haut</i>	Le Corbusier
E	<i>dom Schroedera / willa pani Schroeder / dom w Utrechcie</i>	Gerrit Rietveld

Prawidłowo rozpoznawano obiekty oznaczone literami A, B, C, D.

Najczęściej powtarzające się błędy

Najczęściej powtarzało się błędne rozpoznanie obiektu oznaczonego literą E.

Komentarz

Zastanawia wysoki stopień trudności, jaki sprawiło to zadanie zdającym, mimo zamieszczenia w zadaniu fotografii obiektów zaliczanych do najwybitniejszych dzieł architektury XX wieku.

Zadanie 23a. (4 pkt)

Do zadania dołączone były reprodukcje dwóch rzeźb średniowiecznych.

Porównaj dwie rzeźby widoczne na reprodukcjach.

	RZEŹBA A	RZEŹBA B
a) podaj nazwy typów ikonograficznych obu rzeźb i wiek ich powstania		

Sprawdzana umiejętność Rozróżnianie ikonografii i chronologii sztuki średniowiecznej. Standard I 1) b), 3).	
Łatwość zadania 0,46 – trudne	
Poprawne odpowiedzi zdających	
a) Pieta XIV wiek	a) Piękna Madonna XIV/XV wiek
Najczęściej powtarzające się błędy Najczęściej błędnie podawano wiek powstania dzieł.	
Komentarz Problemy z określeniem wieku powstania rzeźb wynikał ze słabej znajomości sztuki późnego średniowiecza wśród zdających.	

Zadanie 23b. (4 pkt)

Porównaj dwie rzeźby widoczne na reprodukcjach.

RZEŻBA A

RZEŻBA B

b) porównaj rzeźby, podając po trzy cechy stylistyczne formy		

Sprawdzana umiejętność Określanie cech formalnych rzeźb późnogotyckich reprezentujących różne nurty. Umiejętność werbalizowania swoich obserwacji. Standard II 2)	
Łatwość zadania 0,51 – trudne	
Typowe poprawne odpowiedzi zdających	
b) - kompozycja statyczna (oparta na pionach i poziomach, z lekkim skosem korpusu Chrystusa) - formy twarde, zgeometryzowane - odchodzenie od realizmu - deformacja podkreślająca dramatyzm sceny - zachwiane proporcje postaci - ekspresja - rytmizacja fałd szaty/dekoracyjny układ szat niezależnych do budowy ciała	b) - kompozycja statyczna - kontrapost - wertykalizm - formy miękkie, łagodnie spływające fałdy szat - dekoracyjność szat - odchodzenie od realizmu w kierunku idealizacji elegancji form, podkreślających liryzm sceny - postać Marii piękna, młoda, pogodna radosna wydłużone proporcje postaci

- Maria zboląła, zeszepecona bólem - ciało Chrystusa wychudzone zdeformowane - eksponowanie męki i cierpienia przez szczególną ekspresję form	
Najczęściej pojawiające się prawidłowe odpowiedzi dotyczyły ekspresji dzieł, deformacji i idealizacji oraz układów kompozycyjnych.	
Najczęściej powtarzające się błędy Najczęściej popełnianym błędem było przypisanie rzeźbie B cech realizmu.	
Komentarz Ta część zadania była przez zdających najczęściej rozwiązywana prawidłowo.	

Zadanie 23c. (2 pkt)

Porównaj dwie rzeźby widoczne na reprodukcjach:

c) sformułuj wniosek dotyczący stylu i sposobu ujęcia tematu

Sprawdzana umiejętność Analizowanie i porównywanie rzeźb reprezentujących różne nurty w sztuce gotyckiej, formułowanie wniosków dotyczących stylu i ujęcia tematu. Standard III
Łatwość zadania 0,42 – trudne
Typowe poprawne odpowiedzi zdających   c) Obie rzeźby są przykładami charakterystycznych dla gotyckiej plastyki tematów ikonograficznych, związanych z kultem maryjnym; rzeźba A – związana z tendencją mistyczną („devotio moderna”), ukazuje ból Matki przeżywającej śmierć Syna, („compassio” – współmęka), udział Marii w Odkupieniu rzeźba B – związana z dworską tendencją <i>stylu pięknego</i>, podkreślenie radości macierzyństwa (Królowa Nieba, Nowa Ewa).   Najczęściej prawidłowo określano przynależność obu rzeźb do okresu gotyku. Często pojawiało się prawidłowe dla rzeźby B określenie „gotyk międzynarodowy”.   Najczęściej powtarzające się błędy Brak określenia „nurt misteryjny” dla rzeźby A.   Komentarz Zadanie to wykazało słabą znajomość sztuki późnośredniowiecznej i jej złożoności.

Zadanie 24. (3 pkt)

Do przedstawionych fragmentów słynnych dzieł Matejki dopasuj tytuły obrazów spośród niżej podanych:

Zawieszenie Dzwonu Zygmunta, Rejtan na sejmie warszawskim, Bitwa pod Grunwaldem, Wernyhora, Hołd pruski, Kazanie Skargi, Stańczyk podczas balu u Królowej Bony.

Sprawdzana umiejętność Rozpoznawanie po fragmentach słynnych dzieł Jana Matejki i podawanie ich tytułów. Standard I 1) b)
Łatwość zadania 0,62 – umiarkowanie trudne
Typowe poprawne odpowiedzi zdających A. Kazanie Skargi B. Wernyhora C. Zawieszenie Dzwonu Zygmunta D. Bitwa pod Grunwaldem E. Hołd pruski F. Rejtan na sejmie warszawskim Najczęściej bez trudu identyfikowano fragmenty oznaczone literami A, B, C, D, F.
Najczęściej powtarzające się błędy Najczęściej błędnie rozpoznawano fragment oznaczony literą E.
Komentarz Często powtarzający się błąd dotyczący fragmentu E wynikał z nieuważnego oglądania reprodukcji, na której ukazany jest Stańczyk w scenie z „Hołdu pruskiego”. Zdający podpisali tę reprodukcję tytułem innego znanego obrazu artysty.

Zadanie 25a. (2 pkt)

Do zadania dołączone były ilustracje przedstawiające wnętrza i elewację kaplicy Zygmuntońskiej.

Przedstawione na ilustracjach dzieło architektoniczne opisz według podanych poleceń.

A. Rozpoznaj i podaj:

- a) nazwę budowli
- b) nazwisko architekta
- c) czas powstania

Sprawdzana umiejętność Rozpoznawanie wybitnego dzieła architektury włoskiego renesansu w Polsce, podanie informacji historycznych na jego temat. Standard I 1) b)
Łatwość zadania 0,31 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

- A. a) kaplica Zygmuntowska
d) Bartolomeo Berrecci
e) 1519-1533 /XVI w.

Najczęściej prawidłowo określano nazwę obiektu.

Najczęściej powtarzające się błędy

Niewłaściwie podawano nazwisko architekta i czas powstania kaplicy.

Komentarz

Mimo ogólnej dostępności dzieła w licznych książkach i podręcznikach zaskakuje jego słaba znajomość wśród zdających. Częstym zjawiskiem było przekręcanie nazwiska Berrecciego a podejmowanie do analizy w dalszych częściach całości obiektu ukazanego w kadrze reprodukcji, wraz z fragmentem korpusu katedry wawelskiej, co świadczy o nieuważnym czytaniu polecenia.

Zadanie 25b. (6 pkt)

Przedstawione na ilustracjach dzieło architektoniczne opisz według podanych poleceń:

B. Zanalizuj architekturę i dekorację:

- a) ukształtowanie bryły
b) podziały architektoniczne wnętrza
c) charakter dekoracji rzeźbiarskiej

Sprawdzana umiejętność

Analizowanie architektury i dekoracji wskazanego dzieła architektonicznego.
Standard II 2) 4)

Łatwość zadania

0,47 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających**B. a)**

- budowla centralna (na planie kwadratu).
- przykryta kopułą na 8- bocznym bębnie / tamburze.
- zwieńczona latarnią.
- opracowanie elewacji za pomocą ściśle architektonicznych podziałów (pilastry i formy geometryczne).
- formę tę charakteryzuje spokój / harmonia / idealne proporcje/ zwartość bryły.

b)

- rozczłonkowanie ścian wnętrza wg schematu łuku triumfalnego.
- arkady i nisze.
- harmonia poziomów i pionów (belkowanie i pilastry).
- tektonika podziałów wnętrza.

c)

- rzeźbiarska dekoracja groteskowa – relief pokrywający ściany Kaplicy.
- motywy mitologiczne.
- nisze i medaliony na bokach ścian wypełnione rzeźbą figuralną o znaczeniu symbolicznym –

dewocyjnym.   - rzeźbione nagrobki królewskie.   - kopuła (symbolizująca niebo), wypełniona kasetonami z dekoracją kamieniarską w postaci rozet.   Najczęściej pojawiało się określenie budowli jako centralnej, na planie kwadratu. Większość zdających zauważyła bogatą dekorację rzeźbiarską wnętrza i ją opisała.
Najczęściej powtarzające się błędy   Brak analizy bryły oraz podziałów architektonicznych wnętrza (do rzadkości należało uchwycenie motywu łuku triumfalnego w podziałach ścian wnętrza). Ogólnikowe były opisy dekoracji wnętrza kaplicy.
Komentarz   Słabe rezultaty tej części zadania wskazują na niedostateczne przygotowanie zdających do prawidłowego analizowania dzieła architektonicznego.

Zadanie 25c. (2 pkt)

Przedstawione na ilustracjach dzieło architektoniczne opisz według podanych poleceń:

C. Sformułuj wnioski dotyczące stylu budowli.

Sprawdzana umiejętność   Formułowanie wniosków na podstawie analizy i znajomości obiektu. Standard III
Łatwość zadania   0,42 – trudne
Typowe poprawne odpowiedzi zdających   C. Budowla reprezentuje typ dojrzałego renesansu I połowy XVI w.; realizuje idealny typ świątyni centralnej, mauzoleum – kaplicy grobowej.   Najczęściej pojawiało się prawidłowe powiązanie kaplicy Zygmuntońskiej z okresem renesansu.
Najczęściej powtarzające się błędy   Brak ukazania związków łączących kaplicę z renesansem.
Komentarz   Zaskakuje częste łączenie kaplicy z innymi okresami, np. barokiem czy gotykiem. Błędy te wynikały bądź z nieuwważnego czytania polecenia (patrz komentarz w części A) lub słabej znajomości cech poszczególnych okresów artystycznych.

Zadanie 26. (4 pkt)

O których artystach barokowych mówią przedstawione charakterystyki?

Wpisz poniżej odpowiednie nazwiska:

1. „Życie miał krótkie i burzliwe, a zdążył dokonać jednej z największych rewolucji w malarstwie. Odrzucił renesansową harmonię kompozycji i subtelność formy; wydobywał figury z mroku nie stopniowo, lecz nagle i dramatycznie. Zdobył uznanie możnych mecenasów, łącznie z wpływowymi kardynałami”.
2. „Był mistrzem światłocienia. Stosował też niezwykle efekty fakturowe (bardzo grubo kładziona farba). Pozostawił ogromną spuściznę malarską i graficzną o różnorodnej tematyce. Najbardziej jednak charakterystycznym tematem jego twórczości były autoportrety o charakterze psychologicznym”.
3. „Pracował dla możnych mecenasów sztuki – rodów Borghese i Barberini, został też głównym artystą papieskim. Wznosząc w Rzymie liczne budynki, pomniki i fontanny, nadał miastu nowe, barokowe oblicze”.
4. „Był nadwornym malarzem arcyksiężęcej pary Alberta i Izabeli, dyplomata, kawalerem dworu angielskiego. Prowadził wielką pracownię malarską, z wielką swobodą malował wszelkie tematy – religijne, mitologiczne, portrety, także krajobrazy. Jest autorem cyklu malowideł dekoracyjnych do Pałacu Luksemburskiego Marii Medici. Jego ekspresyjne, zmysłowe, o bogatym kolorycie dzieła wywarły wielki wpływ na innych artystów”.

Sprawdzana umiejętność

Rozpoznawanie wybitnych artystów baroku europejskiego i nazwisk na podstawie fragmentów ich biografii. Standard I 1) b), II 1)

Łatwość zadania

0,49 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

1. Caravaggio
2. Rembrandt
3. Bernini
4. Rubens

Większość zdających prawidłowo rozpoznała artystów.

Najczęściej powtarzające się błędy

Zdarzały się błędy związane z niewłaściwym wpisywaniem nazwisk artystów, w szczególności w podpunkcie 4.

Komentarz

Zadanie to sprawiło trudność zdającym.

Zadanie 27. (3 pkt)

Zdefiniuj krótko pojęcie:

Malarstwo abstrakcyjne .....

b) Spośród podanych niżej nazwisk artystów podkreśl sześć nazwisk abstrakcjonistów:

K. Malewicz, F. Bacon, R. Lichtenstein, El Lissitzky, J. Pollock,
P. Picasso, S. Gierowski, M. Rothko, W. Kandinsky

Sprawdzana umiejętność

Definiowanie pojęcia malarstwa abstrakcyjnego. i wskazywanie nazwisk głównych przedstawicieli abstrakcji w malarstwie. Standard I 1) a), I 1) b), III

Łatwość zadania

0,54 – umiarkowanie trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

a) Malarstwo abstrakcyjne – sztuka nieprzedstawiająca (niefiguratywna, bezprzedmiotowa) – sztuka nieprzedstawiająca świata rozpoznawalnych przedmiotów, oderwana od obrazowania rzeczywistości.

b) K. Malewicz, EL Lissitzky, J. Pollock, S. Gierowski, M. Rothko, W. Kandinsky

W większości odpowiedzi w podpunkcie a) pojawia się określenie „malarstwo nieprzedstawiające”. W podpunkcie b) najczęściej podkreślano nazwiska: Malewicz, Pollock, Kandinsky.

Najczęściej powtarzające się błędy

W definicji pojęcia pojawiały się nieprecyzyjne określenia, nie pozwalające na prawidłowe rozpoznanie tego zjawiska. W części b) podkreślano błędnie nazwiska: Lichtenstein, Picasso.

Komentarz

Zdającym prawidłowo rozwiązywali podpunkt b). Często mieli trudności z tworzeniem definicji.

Zadanie 28. (3 pkt)

Do zadania dołączone były reprodukcje dzieł twórców okresu XX lecia międzywojennego.

Wpisz pod przedstawionymi reprodukcjami dzieł nazwiska ich twórców oraz nazwy ugrupowań artystycznych, z którymi byli związani, dobierając z podanych poniżej:

a) nazwiska malarzy: *Zygmunt Waliszewski, Zofia Stryjeńska, Tytus Czyżewski, Leon Chwistek, Maria Jarema, Władysław Strzemiński,*

b) nazwy ugrupowań: *formiści, Grupa Krakowska, kapiści, Rytm, a.r., Artes.*

Sprawdzana umiejętność

Wiązanie dzieł i ich twórców. Znajomość nurtów i ugrupowań działających w Polsce w okresie XX - lecia międzywojennego. Standard I 1) b)

Łatwość zadania

0,26 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

- A. Zofia Stryjeńska (Rytm)
- B. Zygmunt Waliszewski (kapiści)
- C. Leon Chwistek (formiści)
- D. Władysław Strzemiński (a. r.)
- E. Maria Jarema (Grupa Krakowska)

Najczęściej pojawiające się prawidłowe pary to: Waliszewski – kapiści, Chwistek – formiści.

Najczęściej powtarzające się błędy

Najczęściej błędnie łączone były reprodukcje oznaczone literami A, D, E.

Komentarz

Wysoki stopień trudności tego zadania wynika ze słabej znajomości sztuki polskiej tego okresu wśród zdających.

Zadanie 29. (3 pkt)

Do zadania dołączone były reprodukcje mniej znanych dzieł wybitnych artystów. Zdający miał rozpoznać artystę po stylu jego malarstwa.

Pod ilustracjami wpisz nazwiska malarzy – autorów dzieł, dobierając z podanych poniżej:

Edouard Manet, Vincent van Gogh, Paul Cezanne, Edgar Degas, August Renoir, Paul Gauguin

Sprawdzana umiejętność

Wiązanie dzieł i ich twórców na podstawie właściwych im cech stylu malarskiego. Standard I 1) a), I 1) b).

Łatwość zadania

0,37 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

A	Vincent van Gogh
B	Paul Cézanne
C	Edgar Degas
D	Paul Gauguin
E	Edouard Manet

Najczęściej prawidłowo rozpoznano obrazy oznaczone literami A, B, C.

Najczęściej powtarzające się błędy

Najczęściej popełniano błąd w przypadku reprodukcji oznaczonych literą D, E.

Komentarz

Liczne błędy w rozpoznaniu obrazu oznaczonego literą D wynikały z nieuwagi zdających, którzy ukazanego w obrazie van Gogha uznawali za autora obrazu, mimo ewidentnych cech stylu malarskiego Gauguina, który go namalował.

Arkusz II - poziom rozszerzony

Arkusz egzaminacyjny z historii sztuki dla poziomu rozszerzonego posiadał dwie składowe:

część analityczną, w której należało porównać dwa dzieła sztuki na podstawie barwnych reprodukcji zamieszczonych w arkuszu - Olgi Boznańskiej, *Dziewczynka z chryzantemami*, 1894, olej na tekturze i Stanisława Wyspiańskiego, *Macierzyństwo*, 1905, pastel na tekturze.

część syntetyczną, która polegała na napisaniu krótkiego, spójnego wypracowania o charakterze przekrojowym i problemowym na jeden z dwóch tematów:

Temat 1. Na podstawie wybranych przykładów dzieł malarstwa Młodej Polski przedstaw różnorodne sposoby ukazywania wizerunku dziecka w sztuce tego okresu. Możesz nawiązać do wcześniejszej tradycji przedstawiania tego tematu w sztuce.

Temat 2. Linearyzm i malarskość.

Linia i plama – to dwa podstawowe środki wyrazu artystycznego w malarstwie. Na podstawie dowolnie wybranych dzieł z różnych okresów przedstaw, w jaki sposób i w jakim celu używali ich artyści oraz jakie osiągnęli efekty.

Tematyka zadań obejmowała wszystkie treści Podstawy programowej dla poziomu rozszerzonego.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zawartych w Arkuszu II zdający mógł otrzymać 50 punktów.

Opis zadań arkusza II

Zadanie 30. (20 pkt)

Przeanalizuj strukturę wizualną obrazów A i B według podanych punktów.

Jest to zadanie otwarte polegające na analizie porównawczej dwóch obrazów: *Dziewczynka z chryzantemami* Olgi Boznańskiej i *Macierzyństwo* Stanisława Wyspiańskiego.

Składa się ono z następujących części:

- A. Opis i cechy kompozycji
- B. Kolorystyka
- C. Światłocień i modelunek
- D. Środki wyrazu artystycznego i nastroj obrazu
- E. Krótkie wnioski końcowe

Analizie jakościowej zostały poddane poszczególne części zadania.

Zadanie 30 A. (6 pkt)

Opis i cechy kompozycji

Sprawdzana umiejętność:
Opisywanie cech kompozycyjnych dzieła malarskiego, zdolność ich werbalizowania (umiejętność posługiwania się właściwym aparatem pojęciowym).
Łatwość zadania
0,69 – umiarkowanie trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

Dotyczyły najczęściej kształtu pola, ilości postaci, rodzaju ujęcia, głównych linii podziału i osi kierunkowych.

Najczęściej powtarzające się błędy:

W przypadku obrazu *Dziewczynka z chryzantemami* często używano określenia „kompozycja otwarta”. Poza określeniem kompozycji obrazu Boznańskiej jako „kompozycji otwartej” niejednokrotnie w tej części zadania zdający definiowali osobowość prezentowanych postaci i zachodzące między nimi relacje o charakterze anegdotycznym, (tzn. nie kompozycyjne).

Komentarz:

Opisywanie kompozycji dzieł malarskich nie sprawiło trudności tym zdającym, którzy wykazali się znajomością niezbędnych do zrealizowania zadania pojęć i terminów.

Zadanie 30 B. (4 pkt)**B. Kolorystyka****Sprawdzana umiejętność**

Analizowanie obrazu (wychwycenie charakterystycznych cech kolorystyki obu dzieł), znajomość terminologii malarskiej. Standard II

Łatwość zadania

0,75 – łatwe

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

Najczęściej poprawnie był analizowany obraz Stanisława Wyspiańskiego. Zdający prawidłowo scharakteryzowali kolorystykę obrazu *Macierzyństwo*, używając właściwych pojęć. Poprawne odpowiedzi wskazywały na kolorystyczne dominanty i efekt przełamania barw, zamglenia kolorystycznego.

Najczęściej powtarzające się błędy

Najczęściej błędnie określano kolorystykę obrazu Olgi Boznańskiej. Poza błędnym opisem kolorystyki obrazu Boznańskiej zdający ograniczali się do stwierdzeń typu: „kolorystyka ciemna” (u Boznańskiej), „kolory kontrastowe” (u Wyspiańskiego) bez podjęcia próby nazwania poszczególnych barw. Często w tej kategorii wskazywano na istnienie czarnego konturu w obrazie „Macierzyństwo”.

Komentarz

Niepowodzenia uczniów w określeniu kolorystyki obrazów, zwłaszcza obrazu Olgi Boznańskiej miały ścisły związek z jakością reprodukcji. *Dziewczynka z chryzantemami* okazała się dziełem wyjątkowo trudnym do zreprodukowania. Jednak nawet mankamenty reprodukcji prezentowanej w arkuszu II nie były przeszkodą na drodze do dobrego opisu w wykonaniu zdających dobrze przygotowanych do tej części zadania i wykazujących się znajomością opisu materii malarskiej i specyfiki warsztatu Boznańskiej. Nie można wykluczyć, że zadowalające opisy były efektem nie tyle obserwacji reproduktowanej „Dziewczynki z chryzantemami”, ale wiedzy ucznia.

Zadanie 30 C. (4 pkt)

C. Światłocień i modelunek

Sprawdzana umiejętność Interpretacja cech obrazu związanych z problematyką światłocienia.
Łatwość zadania 0,83 – łatwe
Typowe poprawne odpowiedzi zdających W tej części zazwyczaj padały poprawne odpowiedzi, zarówno dla obrazu Boznańskiej, jak i obrazu Wyspiańskiego.
Przykładowe błędy Czasami zdarzało się „doszukiwanie się” wyraźnego modelunku światłocieniowego w obrazie Wyspiańskiego. Używano pojęcia „chiaroscuro” w odniesieniu do obrazu Boznańskiej lub nawet wskazywano na brak modelunku światłocieniowego w tym obrazie. Opisywano modelunek światłocieniowy w obrazie Wyspiańskiego.
Komentarz Zdający wykonali tę część zadania na ogół poprawnie. Jednak trzeba podkreślić, że odpowiedzi poprawne i satysfakcjonujące były udzielane przez zdających, którzy i w innych kategoriach wykazali się znajomością specyfiki analizy formalnej obrazu.

Zadanie 30 D. (4 pkt)

D. Środki wyrazu artystycznego i nastrój obrazu

Sprawdzana umiejętność Znajomość stosowanych w malarstwie środków ekspresji. Umiejętność werbalizowania obserwacji dotyczącej nastroju dzieła.
Łatwość zadania 0,72 – łatwe
Typowe poprawne odpowiedzi zdających Poprawne odpowiedzi uwzględniały nie tylko opis nastroju każdego z obrazów, ale wskazywały na środki plastyczne zastosowane dla jego osiągnięcia (np. złamanie barw, zatarcie konturu, płaska plama barwna, wyraźny kontur).
Najczęściej powtarzające się błędy Najczęściej błędy wiązały się z niewłaściwym lub zbyt ogólnikowym określaniem użytych przez twórców środków artystycznego wyrazu i zbyt ubogim aparatem pojęciowym. Zbyt duży poziom uogólnienia określeń, a także kilkakrotne powtarzanie tych samych cech ujętych w innych słowach w odniesieniu do tego samego obrazu, brak wskazania na środki plastyczne (brak umiejętności określenia środków plastycznych stosowanych w malarstwie), daleko idące próby interpretacji losów bohaterów obu obrazów.

Komentarz

Najczęściej jeśli zdający zadowolająco opisał poprzednie kategorie, to ta część analizy nie nastroczała nadmiernych trudności. Nie zaobserwowano rażących dysproporcji jakościowych między analizą obrazu A i B. Jeśli opis obrazu A był przeprowadzony poprawnie, to i opis obrazu B był zadowolający.

Zadanie 30 E. (2 pkt)**E. Krótkie wnioski końcowe****Sprawdzana umiejętność**

Umiejętność wnioskowania i uogólniania oraz wykorzystywania wiedzy kontekstowej. Znajomość chronologii malarstwa polskiego XIX wieku, orientacja w nurtach tamtego okresu, znajomość twórczości Boznańskiej i Wyspiańskiego.

Łatwość zadania

0,44 – trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

Najczęściej prawidłowo łączono oba dzieła z okresem Młodej Polski (Modernizmu).

Najczęściej powtarzające się błędy

Częstym brakiem było określenie nurtów (impresjonizm, secesja), z którymi należało powiązać oba dzieła.

Komentarz

Błędy pojawiające się w tej części zadania wynikały z nieumiejętności formułowania wniosku i braku wiedzy kontekstowej, dotyczącej nurtów w malarstwie modernistycznym.

Zadanie 31. temat 1 (30 pkt)

Na podstawie wybranych przykładów dzieł malarstwa Młodej Polski przedstaw różnorodne sposoby ukazywania wizerunku dziecka w sztuce tego okresu. Możesz nawiązać do wcześniejszej tradycji przedstawiania tego tematu w sztuce.

Sprawdzana umiejętność

Pisanie tekstu o odpowiedniej strukturze. Wykazanie się znajomością faktów z dziedziny historii sztuki, ich selekcjonowanie, kojarzenie i łączenie. Wykorzystanie wniosków z analizy formalnej dzieła oraz ze znajomości terminologii sztuk plastycznych i ich periodyzacji. Wskazywanie kontekstów historycznych i kulturowych związanych z opisywanym tematem. Sprawne posługiwanie się pisaną polszczyzną.

Łatwość zadania

0,55 – umiarkowanie trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

Poprawne odpowiedzi zawierały przede wszystkim odniesienia do dzieł Wyspiańskiego i Boznańskiej, czasami tylko wychodząc poza ten schemat (Wojtkiewicz, Malczewski czy Weiss). Często pojawiały się przykłady z twórczości Velazqueza, przywoływano też Rubensa i Murilla.

Najczęściej powtarzające się błędy

Wyróżnić można trzy rodzaje najczęściej pojawiających się błędów i wad, mających zdecydowany wpływ na ocenę:

- stereotypowe, często banalne ujęcie tematu (np. „przedstawienie dziecka należy do najwładniejszych tematów w malarstwie...”), nie wydobywające najistotniejszych problemów związanych z modernistycznymi wizerunkami dzieci.
- wykraczanie poza granice chronologiczne określone tematem; stąd nierzadko pojawiały się przykłady z twórczości T. Makowskiego (XX wiecie międzywojenne).

Komentarz

Temat 1 był podejmowany zdecydowanie rzadziej i był zazwyczaj niżej punktowany przez egzaminatorów (do rzadkości należało przyznawanie dwóch punktów za szczególne walory pracy). Częste były dość schematyczne i powierzchowne ujęcie tematu oraz koncentrowanie się na wyrazowej stronie tematyki dziecięcej. Słabsze rezultaty osiągnięte przez zdających, którzy wybrali temat pierwszy, wynikały zapewne z jego charakteru; był on bowiem bardziej zawężony, konkretny i ograniczony czasowo.

Zadanie 31. temat 2 (30 pkt)

Linearyzm i malarstwo. Linia i plama to dwa podstawowe środki wyrazu artystycznego w malarstwie. Na podstawie dowolnie wybranych dzieł z różnych okresów przedstaw, w jaki sposób i w jakim celu używali ich artyści oraz jakie osiągnęli efekty.

Sprawdzane umiejętności

Redagowanie tekstu o odpowiedniej strukturze. Wykazanie się znajomością faktów z dziedziny historii sztuki, ich selekcjonowanie, kojarzenie i łączenie. Dokonywanie analizy formalnej dzieła, posługiwanie się terminologią z dziedziny sztuk plastycznych i periodyzacją dzieł sztuki. Wskazywanie kontekstów historycznych i kulturowych związanych z opisywanym tematem. Sprawne posługiwanie się pisaną polszczyzną.

Łatwość zadania

0,50 – umiarkowanie trudne

Typowe poprawne odpowiedzi zdających

Większość prac skonstruowana była chronologicznie, choć zdarzały się także niezwykle interesujące prace porównujące wybrane epoki bądź twórców.

Najczęściej powtarzające się błędy

Można wyodrębnić następujące kategorie błędów i niedostatków widocznych w pracach:

- uproszczenia i generalizacje prowadzące do powierzchownego ujęcia tematu, czy wypaczające lub banalizujące obraz epok i okresów.
- powierzchowne analizy dzieł dobieranych przez piszących, sprowadzające się często do ich katalogowego nieuzasadnionego wyliczania.
- nietrafne przykłady, np. freski Giotto jako przykład linearyzmu sztuki średniowiecza.

Komentarz

Temat 2 podejmowany był zdecydowanie częściej przez zdających, ponieważ pozwalał im na większą swobodę konstrukcji wypowiedzi i przytaczanych przykładów. Rozwinięcia tego tematu często były ciekawsze niż tematu 1, nawet wybitne, ale też częściej zdarzały się prace słabe. Maturzyści piszący na drugi temat częściej otrzymywali punkty za szczególne walory. Większość prac skonstruowana była chronologicznie, ukazując przemiany, jakim podlegały te środki wyrazu artystycznego na przestrzeni wieków. Najczęściej przywoływano jako przykład dzieła malarstwa paleolitycznego (Lascaux), malowidła starożytnego Egiptu, malarstwo średniowiecza, obrazy impresjonistów, postimpresjonistów i z okresu secesji. Z dzieł XX-wiecznych najczęściej pojawiały się przykłady twórczości kubistów i abstrakcjonistów (zarówno z I, jak i II połowy XX wieku). Najczęściej w pracach posługiwano się przykładami powszechnie znanymi, raziły jednak: powierzchowność ich analizy, mieszanie epok, chaos w rozumowaniu. Prowadziło to do pobeżnych i upraszczających syntez. W pracach na ten temat uderzał niekiedy kompletny brak rozróżnienia między linią a plamą, traktowanymi jako oczywiste i niezmiennie środki plastyczne, których stosowanie przebiegało bez ewolucji i przypisywania im odrębnych znaczeń na przestrzeni dziejów. Tylko niewielki procent prac odnosił się do problemu opozycji plama – linia i konfliktu między artystami preferującymi każdy z tych środków. Dla zdecydowanej większości piszących oba środki były równoważne i jednoznacznie przypisane malarstwu niezależnie od epoki. Oba tak samo istotne dla każdego przywołanego twórcy.